

Ewa Kubas

Uniwersytet Rzeszowski

ORCID: 0000-0003-1952-3875

**OGRANICZENIA W ZAKRESIE PROWADZENIA
ZBIÓREK PUBLICZNYCH W DOBIE PANDEMII COVID-19**

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych¹ zbiórką publiczną jest zbieranie ofiar w gotówce lub w naturze w miejscu publicznym na określony, zgodny z prawem cel pozostający w sferze zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie², oraz na cele religijne. Aby móc przeprowadzić tak rozumianą zbiórkę publiczną, organizator musi złożyć wniosek o jej zalegalizowanie, którego zatwierdzenie następuje w drodze czynności materialno-technicznej. Dopiero po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku i umieszczeniu informacji na portalu zbiorów publicznych można przystąpić do przeprowadzania zbiórki w miejscu publicznym. Należy jednak wskazać, że w związku z wystąpieniem w Polsce epidemii wywołanej zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 prowadzenie akcji zbiórkowych zostało w znacznym stopniu utrudnione, a wprowadzone na terenie Rzeczypospolitej ograniczenia w wielu przypadkach uniemożliwiły przeprowadzenie akcji zbiórkowych.

Z definicji zbiórki publicznej wynika, że może ona być przeprowadzona tylko w miejscu publicznym. W art. 1 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych wskazano przykładowy katalog takich miejsc, zaliczając do nich miejsca ogólnodostępne, a w szczególności ulice, place, parki i cmentarze. Ustawodawca umieścił więc w wymienionym przepisie przykładowy katalog miejsc publicznych, jednak nie wprowadził definicji legalnej. W związku z tym znaczenia tego pojęcia należy poszukiwać w poglądach przedstawicieli doktryny. Zdaniem R. Sawuły *miejsce publiczne* oznacza miejsce, które jest powszechnie dostępne dla nieokreślonej grupy osób. Może to być ulica, park, plac publiczny, obiekt komunikacji publicznej. Nie będzie miejscem publicznym mieszkanie czy

¹ Dz.U. 2020, poz. 1672 ze zm.

² Dz.U. 2020, poz. 1057 ze zm.

też pokój hotelowy³. Z kolei W. Kotowski podnosi, że miejsca publiczne to miejsca ogólnodostępne, czyli parki, ulice, targowiska, skwery, parkingi, dworce komunikacji publicznej, lokale gastronomiczne oraz place – w szczególności place zabaw dla dzieci⁴. Na uwagę zasługuje również ocena Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, zgodnie z którą uznanie jakiegoś miejsca za publiczne „nie jest zależne od spełniania jakichś standardów normatywnych, lecz jest pochodną stanu faktycznego. O publicznym charakterze miejsca decyduje jego komunikacyjna funkcja oraz względnie powszechna dostępność w celu korzystania z tej właśnie funkcji”⁵. Należy więc stwierdzić, że miejscami publicznymi są te o charakterze ogólnodostępnym dla nieokreślonej liczby osób, które w celu przebywania na tej przestrzeni nie potrzebują zezwolenia.

Kontakt bezpośredni oraz gromadzenie się w miejscach publicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w sposób znaczący ograniczono, a niekiedy nawet uniemożliwiano w związku z dynamicznym wzrostem liczby zakażeń wirusem SARS-CoV-2. 14 marca 2020 r. na obszarze Polski wprowadzony został stan zagrożenia epidemicznego⁶. 20 marca 2020 r. stan ten został odwołany i wprowadzono stan epidemii na okres do odwołania⁷. Stan ten trwał do 16 maja 2022 r.⁸ Rada Ministrów wydała też rozporządzenie z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii⁹.

W art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi¹⁰ wskazano, że stan epidemii to sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z wystąpieniem epidemii w celu podjęcia określonych w ustawie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych dla zminimalizowania skutków epidemii. Stan ten należy jednak odróżnić od wymienionego w pkt 23 tego samego przepisu stanu zagrożenia epidemicznego rozumianego jako sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z ryzykiem wystąpienia epidemii w celu podjęcia określonych w ustawie działań zapobiegawczych. Stan epidemii jest więc „sytuacją

---

³ R. Sawuła, *Wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi. Tekst ustawy z komentarzem, orzecnictwem i aktami wykonawczymi*, Rzeszów 2003, s. 327.

⁴ W. Kotowski, komentarz do art. 11 ustawy o strażach gminnych [w:] W. Kotowski, *Straże gminne. Komentarz*, Lex 2014.

⁵ Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 20 grudnia 2010 r., sygn. II SA/GI 1064/10, Lex nr 752677.

⁶ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz.U. 2020, poz.433).

⁷ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia stanu epidemii (Dz.U. 2020, poz.491).

⁸ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. 2022, poz.1027).

⁹ Dz.U. 2020, poz. 566 ze zm.

¹⁰ Dz.U. 2022, poz. 1657.

prawną”, która zaistniała w związku z wystąpieniem określonych okoliczności zagrażających bezpieczeństwu zdrowotnemu po to, aby podjąć działania przeciwepidemiczne i zapobiegawcze w celu zminimalizowania skutków epidemii. Stan epidemii jest ogłaszany w przypadku wystąpienia epidemii, a więc są to działania następcze, nie prewencyjne. Stan ten może być ogłoszony na całym terytorium państwa lub jego części, w zależności od źródła zakażenia i dynamiki jego rozprzestrzeniania się. Z kolei stan zagrożenia epidemicznego to sytuacja prawna wprowadzona na danym obszarze w związku z ryzykiem wystąpienia epidemii. Ma na celu podjęcie ustawowo określonych działań zapobiegawczych. Oznacza to, że ma charakter zapobiegawczy. Występowanie tych dwóch stanów jest poddyktowane możliwością zastosowania ograniczeń adekwatnych do zagrożenia, przy czym większa ingerencja jest dopuszczalna w przypadku stanu epidemii niż stanu zagrożenia epidemicznego¹¹.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 i 2 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii na obszarze województwa lub jego części ogłasza i odwołuje wojewoda w drodze rozporządzenia, na wniosek państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego. Natomiast jeżeli zagrożenie epidemiczne lub epidemia występuje na obszarze więcej niż jednego województwa, stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii ogłasza i odwołuje w drodze rozporządzenia minister właściwy ds. zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym ds. administracji publicznej, na wniosek Głównego Inspektora Sanitarnego. W rozporządzeniach, o których mowa, można ustanowić: czasowe ograniczenie określonego sposobu przemieszczania się, czasowe ograniczenie lub zakaz obrotu i używania określonych przedmiotów lub produktów spożywczych, czasowe ograniczenie funkcjonowania określonych instytucji lub zakładów pracy, zakaz organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności, obowiązek wykonania określonych zabiegów sanitarnych, jeżeli wykonanie ich wiąże się z funkcjonowaniem określonych obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych lub innych obiektów, nakaz udostępnienia nieruchomości, lokali, terenów i dostarczenia środków transportu do działań przeciwepidemicznych przewidzianych planami przeciwepidemicznymi, obowiązek przeprowadzenia szczepień ochronnych oraz grupy osób podlegające tym szczepieniom, rodzaj przeprowadzanych szczepień ochronnych – uwzględniając drogi szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz sytuację epidemiczną na obszarze, na którym ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii. Ponadto na mocy art. 46 wspomnianej ustawy w przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego o charakterze i w rozmiarach przekraczających możliwości działania właściwych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego Rada Ministrów może określić w drodze

---

¹¹ M. Karpiuk, *Zasady postępowania podczas stanu epidemii wprowadzonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-COV-2*, „Wiedza Obronna” 2020, vol. 272, nr 3, s. 12–13.

rozporządzenia, na podstawie danych przekazanych przez ministra właściwego ds. zdrowia, ministra właściwego ds. wewnętrznych, ministra właściwego ds. administracji publicznej, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wojewodów: zagrożony obszar wraz ze wskazaniem rodzaju strefy, na którym wystąpił stan epidemii lub stan zagrożenia epidemicznego, oraz rodzaj stosowanych rozwiązań, mając na względzie zakres stosowanych rozwiązań oraz uwzględniając bieżące możliwości budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Pomimo tego, że Rzeczpospolita Polska gwarantuje ochronę praw i wolności człowieka, to w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.¹² wskazano, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Trzeba jednak podkreślić, że „bezpieczeństwo zdrowotne w ostatnim czasie staje się naczelną wartością, która jest chroniona za pośrednictwem wielu instrumentów pozwalających na ograniczenia innych wartości. Ma to wpływ na współczesny wymiar bezpieczeństwa i jego pojmowanie. Pandemia COVID-19 wymusiła zmianę myślenia i działania w zakresie ochrony jednostki, społeczeństwa czy też państwa. Zapewnienie takiej ochrony wymusza na jednostce określone zachowanie się – ograniczenie, bądź też rezygnację z szeregu uprawnień, przestrzeganie reżimu sanitarnego”¹³.

Wprowadzone ograniczenia mające na celu ochronę zdrowia i życia osób znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w sposób znaczący wpłynęły na relacje międzyludzkie. Bardzo dotkliwe okazały się również dla podmiotów korzystających z wolności zrzeszania się, która ma bezpośredni związek z organizacją i prowadzeniem zbiórek publicznych. Wolność zrzeszania się, która wynika z art. 12 i 58 Konstytucji RP, oznacza, że każdemu zapewnia się wolność zrzeszania. Za zrzeszenie się należy uznać strukturę, którą tworzą ludzie, opartą na dobrowolnej przynależności, stworzoną w celu realizacji wspólnie ustalonych zamierzeń osiąganych za pomocą wybranych środków. Sami członkowie konkretnego zrzeszenia powinni ustalić sposób podejmowania wspólnych decyzji. Co prawda art. 58 Konstytucji RP nie konkretyzuje form organizacyjnych, w jakich wolność zrzeszania się może być realizowana, jednak można tu zaliczyć: stowarzyszenia, fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, organizacje społeczno-zawodowe rolników, związki pracodawców, organizacje zawodowe oraz ruchy obywatelskie. Wolność zrzeszania się może być realizowana także w formie „innych dobrowolnych zrzeszeń”, które nie są objęte regulacją prawną¹⁴. Powo-

¹² Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.

¹³ M. Karpiuk, *Zasady postępowania...*, s. 18.

¹⁴ M. Florczak-Wątor [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. P. Tuleja, Lex/el. 2021.

ływanie się na wolność zrzeszania się ma bardzo istotne znaczenie w kontekście organizacji zbiorów publicznych, ponieważ w art. 3 ustawy o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych ustawodawca wskazał, że uprawnionymi do prowadzenia zbiorów publicznych są tylko zrzeszenia, do których zaliczono: organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁵, podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz komitety społeczne powoływane w celu przeprowadzenia zbiorów publicznych. Wobec tego należy stwierdzić, że pojedyncza osoba fizyczna nie jest uprawniona do zorganizowania zbiorów publicznych, ale już trzy osoby fizyczne zrzeszone w formie komitetu społecznego mogą podjąć taką inicjatywę. Ponadto trzeba przyjąć, że na szeroko rozumianą wolność zrzeszania się składa się również wolność pozyskiwania środków finansowych na wykonywanie zadań realizowanych przez te podmioty, które w tym celu mogą organizować i prowadzić zbiorów publicznych i uzyskać w ten sposób fundusze przeznaczyć na swoją działalność statutową¹⁶.

Zgodnie z wynikami raportów przedstawionych przez Stowarzyszenie Klon/Jawor większość organizacji pozarządowych w latach 2020–2021 zorganizowała swoją pracę w formie zdalnej, co było możliwe dzięki temu, że część stowarzyszeń i fundacji pracowała także zdalnie przed marcem 2020 r.¹⁷ Przedstawiciele poszczególnych zrzeszeń podkreślali, że taka forma pracy w znacznym stopniu utrudniła im kontakt z odbiorcami ich działań, zwłaszcza w przypadku tych organizacji, które działały w obszarze kultury i sztuki oraz sportu i turystyki¹⁸. Wskazano też, że około 57% organizacji uczestniczących w badaniu odczuło zmiany w źródłach przychodów¹⁹, utrzymanie dotychczasowych darczyńców i sponsorów okazało się trudnością dla niemal połowy organizacji (47%), a 37% organizacji zgłaszało problem w prowadzeniu działań fundraisingowych, np. organizacji wydarzeń, kampanii służących pozyskiwaniu darowizn, wpłat z 1% podatku. Dla 26% organizacji utrudnione było prowadzenie działalności odpłatnej lub gospodarczej (tego typu działalność prowadziła mniej niż połowa wszystkich organizacji)²⁰. Jak widać, poszczególne zrzeszenia podkreślały to, że w okresie wzrostu zachorowań w czasie pandemii organizacja wielu akcji mających na celu pozyskiwanie funduszy była bardzo utrudniona, a niekiedy niemożliwa ze względu na ograniczenia kontaktów międzyludzkich. Co prawda działają na świecie i w Polsce

¹⁵ Dz.U. 2022, poz. 1327 ze zm.

¹⁶ E. Kubas, *Zbiórki publiczne w świetle prawa administracyjnego*, Rzeszów 2021, s. 178 i n.

¹⁷ B. Charycka, M. Gumkowska, *Praca w pandemii. Raport z badań organizacji pozarządowych 2020/2021*, Warszawa 2021, s. 14.

¹⁸ *Ibidem*, s. 20–21.

¹⁹ B. Charycka, M. Gumkowska, *Rok w pandemii. Raport z badań organizacji pozarządowych 2020/2021*, Warszawa 2021, s. 44.

²⁰ *Ibidem*, s. 54–55.

serwisy crowdfundingowe²¹, takie jak „Siepomaga.pl” czy „Wspieram.to”, jednak ich działalność nie jest objęta przepisami ustawy o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, ponieważ opiera się na gromadzeniu pieniędzy w formie bezgotówkowej. Zwrócił na to uwagę w wyroku z dnia 6 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy w Krakowie, który stwierdził, że wszelkie zbiórki pieniężne oparte na obrocie bezgotówkowym, a więc i *crowdfunding*, nie podlegają pod przepisy ustawy z dnia 15 marca 1933 r. o zbiorach publicznych²². Ustawa wskazuje bowiem wyraźnie na zbieranie ofiar w gotówce, a nie w formie bezgotówkowej. Zdaniem sądu „w żadnej mierze nie można było przyjąć, iż obrót bezgotówkowy (przelewy elektroniczne i system PayPal) był zbieraniem ofiar w gotówce i naturze w rozumieniu ustawy. Klóciło się to bowiem z intuicyjnym znaczeniem słowa gotówka”²³. W świetle obowiązującej ustawy o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych należy przyjąć, że „zbieranie datków za pomocą SMS-ów, bezpośrednich wpłat na rachunek bankowy, poprzez portale społecznościowe (np. Facebook, Instagram), platformy crowdfundingowe oraz w każdy inny bezgotówkowy sposób nie jest zbiórką publiczną, gdyż nie spełnia podstawowych wymogów związanych z organizacją takiej zbiórki”²⁴. W związku z powyższym trzeba stwierdzić, że organizatorzy czerpiący środki na swoją działalność ze zbiorów publicznych napotkali w tym zakresie trudności związane z ograniczeniami o charakterze sanitarno-epidemiologicznym, co w znacznej mierze utrudniło ich funkcjonowanie.

Ponadto na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii²⁵ w okresie od 31 października 2020 r. do 2 listopada 2020 r. zakazano wstępu na teren cmentarzy, z wyjątkiem pogrzebu i czynności z nim związanych. Ograniczenie to, zakazujące przebywania na cmentarzach, bardzo silnie dotknęło organizatorów zbiorów publicznych, ponieważ miejsca te były bardzo często utożsamiane z tego typu zbiorami. Jako przykład można wskazać Społeczny Komitet Opieki nad Starymi Powązkami im. Jerzego Waldorffa, który corocznie organizuje kwestę na renowację zabytków Starych Powązek w Warszawie. W 2014 r. zbierano pieniądze do puszek i skarby od 1 do 2 listopada i w wyniku kwesty udało się zgromadzić 249 668,68 zł²⁶. W 2019 r. zbiórka trwała dłużej, bo od 1 do 3 listopada,

---

²¹ *Crowdfunding* (finansowanie społeczne) polega na gromadzeniu środków finansowych od internautów w formie bezzwrotnej ofiary albo płatności w zamian za nagrodę rzeczową. Może być też formą inwestycji w określone przedsięwzięcia, np. w firmę, oczekując udziału w zyskach w przyszłości. Zob. D.T. Dziuba, *Rozwój systemów crowdfundingu – modele, oczekiwania i uwarunkowania*, „Problemy Zarządzania” 2012, vol. 10, nr 3(38), s. 84.

²² Dz.U. 2013, poz. 732 ze zm.

²³ Sygn. XI W 1497/11/P, „Gazeta Prawna” 2012, nr 183, poz. 12.

²⁴ E. Kubas, *Zbiórki publiczne...*, s. 178 i n.

²⁵ Dz.U. 2020, poz. 1917.

²⁶ http://www.zbiorki.gov.pl/zbiorki/zbiorki/szczegoly-zbiorki.xhtml?zbiorka_nazwa=Kwesta%20Zaduszkowa&v=236272296124905508629950629077268229358400569360 (10.09.2022).

i dzięki ofiarności osób przybyłych na cmentarz udało się zebrać 280 651,00 zł²⁷. W 2020 r. w związku z wprowadzonym zakazem wstępu na teren cmentarza zbiórka nie odbyła się, natomiast w 2021 r. zebrano kwotę 224 050,34 zł²⁸.

Pomimo tego, że tradycyjne kwestowanie do puszek było znacznie utrudnione, to z definicji legalnej zbiórki publicznej wynika, że możliwe jest zbieranie ofiar w gotówce lub w naturze do skarboxy stacjonarnej (zabezpieczonego pojemnika) ustawionej w miejscu publicznym. Na przykład można wskazać zbiórkę mającą miejsce od 7 stycznia do 31 grudnia 2020 r. w Hospicjum i Szpitalu Wojewódzkim w Łomży. Datki zbierano jedynie do skarboxy stacjonarnej na zakup leków, artykułów medycznych, środków czystości, artykułów spożywczych, paliwa do samochodów, opłacenie faktur itp. Organizatorem zbiórki było Łomżyńskie Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum” pw. Świętego Ducha, któremu udało się zbierać 3961,24 zł²⁹. Inicjatywę gromadzenia darów w naturze podjęła również fundacja TESCO, która zorganizowała zbiórkę publiczną pod hasłem „Program dożywiania fundacji TESCO” od 1 marca 2020 r. do 28 lutego 2021 r. na obszarze całej Polski. Zbiórkę przeprowadzono w formie ofiar do skarbox stacjonarnych ustawionych przy kasach fiskalnych, kasach samoobsługowych oraz punktach obsługi klienta i do leńów hiperbolicznych umieszczonych na pasażach w sieci sklepów Tesco Polska. Celem tej zbiórki publicznej było zebranie środków finansowych na realizację ogólnopolskiego programu dożywiania dzieci prowadzonego przez fundację Tesco. Pozyskane środki miały zostać przeznaczone na zakup żywności, artykułów przemysłowych i sprzętu AGD, niezbędnych do prowadzenia programu, organizację zajęć edukacyjnych z zakresu zdrowego trybu życia i odżywiania. Beneficjentami programu byli podopieczni organizacji i instytucji niosących pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i niedożywieniem oraz prowadzących działalność w zakresie ochrony i promocji zdrowia. W wyniku zbiórki publicznej zgromadzono 206 257,67 zł³⁰.

Podsumowując, należy stwierdzić, że wprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej licznych ograniczeń wymuszonych przez wzrost liczby zakażeń wirusem SARS-COV-2 spowodowało daleko idące zmiany w każdej dziedzinie życia. Również organizatorzy zbiórek publicznych odczuli to, ponieważ

---

²⁷ http://www.zbiorki.gov.pl/zbiorki/zbiorki/szczegoly-zbiorki.xhtml?zbiorka_nazwa=KWESTA%20ZADUSZKOW%A&v=-387517284403356778258228594717676837844193116144 (10.09.2022).

²⁸ http://www.zbiorki.gov.pl/zbiorki/zbiorki/szczegoly-zbiorki.xhtml?zbiorka_nazwa=KWESTA%20ZADUSZKOW%A&v=-127696052767719429211933827469206963551521996784 (10.09.2022).

²⁹ http://www.zbiorki.gov.pl/zbiorki/zbiorki/szczegoly-zbiorki.xhtml?zbiorka_nazwa=Zbiorka%20do%20skarb%20stacjonarnych&v=-384745931728337951986718050599878982026471145456 (10.09.2022).

³⁰ http://www.zbiorki.gov.pl/zbiorki/zbiorki/szczegoly-zbiorki.xhtml?zbiorka_nazwa=PROGRAM%20DOZYWIANIA%20FUNDACJI%20TESCO&v=303957457854153386366550527904726565029700173840 (10.09.2022).

utrudnione stało się tradycyjne ich przeprowadzanie w kontakcie bezpośrednim ze względu na możliwość transmisji wirusa. Wskazać należy, że pomimo tego, iż wiele podmiotów zaczęło świadczyć pracę w formie zdalnej, to przeprowadzenie zbiórki publicznej w formie bezgotówkowej było i nadal jest niemożliwe. Wynika to z przepisów ustawy o zasadach prowadzenia zbiórek publicznych, które stanowią, że tego typu zbiórki nie są objęte regulacjami ustawowymi. Wobec tego organizatorzy mieli jedynie możliwość przekazywania gotówki oraz darów w naturze do skarbon lub też pojemników stacjonarnych ustawionych w określonych miejscach. Niezbędne wydaje się więc objęcie zbiórek bezgotówkowych reżimem ustawy o zasadach prowadzenia zbiórek publicznych, ponieważ umożliwi to organizatorom zbiórek gromadzenie ofiar pieniężnych także w sytuacji, kiedy kontakty międzyludzkie zostaną ograniczone.

Bibliografia

- Charycka B., Gumkowska M., *Praca w pandemii. Raport z badań organizacji pozarządowych 2020/2021*, Warszawa 2021.
- Charycka B., Gumkowska M., *Rok w pandemii. Raport z badań organizacji pozarządowych 2020/2021*, Warszawa 2021.
- Dziuba D.T., *Rozwój systemów crowdfundingu – modele, oczekiwania i uwarunkowania*, „Problemy Zarządzania” 2012, vol. 10, nr 3(38).
- Florczak-Wątor M. [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. P. Tuleja, Lex/el. 2021.
- Karpiuk M., *Zasady postępowania podczas stanu epidemii wprowadzonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-COV-2*, „Wiedza Obronna” 2020, vol. 272, nr 3.
- Kotowski W., komentarz do art. 11 ustawy o strażach gminnych [w:] W. Kotowski, *Straże gminne. Komentarz*, Lex 2014.
- Kubas E., *Zbiórki publiczne w świetle prawa administracyjnego*, Rzeszów 2021.
- Sawuła R., *Wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi. Tekst ustawy z komentarzem, orzecnictwem i aktami wykonawczymi*, Rzeszów 2003.

Streszczenie

W niniejszym artykule autorka w oparciu o akty normatywne oraz literaturę przedmiotu analizuje przepisy ustawy z dnia 14 marca 2014 r. o zasadach prowadzenia zbiórek publicznych w kontekście ograniczeń związanych z przeprowadzaniem tych zbiórek w okresie pandemii COVID-19. Wprowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczenia mające na celu przeciwdziałanie zakażeniom w dużym stopniu uniemożliwiły organizatorom zbieranie gotówki w kontakcie bezpośrednim z darczyńcami. Należy jednak stwierdzić, że stały się również podstawą do przemyśleń na temat konieczności objęcia regulacjami ustawowymi zbiórek bezgotówkowych, których popularność cały czas wzrasta.

Słowa kluczowe: pandemia, COVID-19, zbiórki publiczne, zbiórki bezgotówkowe

RESTRICTIONS ON CONDUCTING PUBLIC COLLECTIONS DURING THE COVID-19 PANDEMIC

Summary

In this article, the author analyzes the provisions of the Act of March 14, 2014 on the principles of public collections in the context of restrictions related to carrying out such collections during the COVID-19 pandemic, based on the normative acts and the literature on the subject. The restrictions introduced on the territory of the Republic of Poland, aimed at preventing infections, made it impossible for the organizers to collect cash in direct contact with donors. It should be noted, however, that they have also become the basis for reflection on the need to cover non-cash collections, the popularity of which is constantly growing, by statutory regulations.

Keywords: pandemic, COVID-19, public fundraising, non-cash fundraising